

KÁVÉESOK LAPJA

VII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

17. szám

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkeszti: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy feleltre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő		Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút. 38., III. em. 17. Telefon. József 321—05. Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd u. 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig. —

Szomorú eredmények

Kézünkbe került a Fővárosi Közlény f. é. 50-ik száma, melynek utolsó oldalán igen érdekes kimutatás foglaltatik arról, hogy a székesfőváros pénztárána az év elejétől július végéig, valamint a megelőző év hasonló időszakában az államot és a székesfővárost illető mily összegű adók folytak be.

Ezek a számok nagyon sokat mondanak, annál is inkább, mivel az egyes tételeknél megféléző indokolás igazolja a bevételi többlet és bevétel elmaradás okait.

Próbáljuk meg ezeknek az eredményeknek ismertetését.

Allami adó az év első hat hónapjában — az előző évi eredménnyel szemben — 3.684.899 pengővel kevesebb folyt be. Ezt a kimutatás azzal indokolja, hogy a múlt évi előirással szemben 6.6 millióval kevesebb iratott elő. — Ezekben a községi betegápolási pótdadó, rokkantellátási adó, a kereskedelmi és iparkamarai illeték bennfoglaltatik. Minthogy ez adó befolyt összege 47.048.290 pengő, a csökkenés csak 7 százalékos tesz ki, ami aránylag a viszonyokhoz arányítva, nem túl nagy, különösen ha figyelembe vesszük, hogy az alkalmazottak különadója címén 1931. január 1-től bevezetett adó 4.079.035 pengő összege ezt a deficitet kiegyenlíti.

De súlyosabb a helyzet a fővárosi illető adók díjak és illetékek tekintetében.

A munkanélküliség fokozódását dokumentálja az alkalmazottak kereseti adójának 813.777 pengős esőklése, mely a múlt év hasonló időszakával szemben kerekén 11 százalékos visszaesést mutat.

Az általános üzleti pangást mutatja az általános kereseti adó adata, mely 946.006 pengővel, tehát 25 százalékkal kevesebb, mint a múlt évi bevétel.

Ugyanez az a körülményt igazolja a székesfőváros forgalmi adó részesedésének eredménye, mely 1.436.035 pengővel, tehát 20 százalékkal kisebb az előző évinél.

Az italmérségi illeték 292.149 pengővel többet hozott, mit annak kell tulajdonítanunk, hogy a múlt év folyamán történt kivételnél nagyobb tételek vettek ki.

A bennünket érdeklő adónemek közül a vigalmi adó tételét kell megemlítenünk, mely 204.037 pengővel (28 százalékkal) kevesebb, mint a múlt évi hasonló tétel. Ha most figyelembe vesszük, hogy vigalmi adó címén a székesfőváros az 1930. évben mindössze 1.260.822 pengőt vett be és az a bevétel az év első felében máris 16 százalékkal csökkent, nyilvánvaló, hogy az év második felében minő eredmények várhatók.

Mindezek a számok azt bizonyítják, hogy a közterhek viselésének és fizetésének tendenciája lefelé irányul, nagyon csínján kell bánni, azokkal a tervezett adóemelésekkel.

Adót emelni könnyű, de a felemelt adót behajtani nehéz. Ismerjük az állam válságos helyzetét, de azt hisszük az adók felemelése csak papiros eredményeket fog hozni, mindaddig, amíg olyan intézkedések nem történnek, amelyek a forgalom élénkítésére és normális viszonyok felé való terelésére szolgáló intézkedések nem történnek.

Addig, amíg tekintélyes régi jöhrű cégek egymásután omlanak össze, amíg a város legelőkelőbb kereskedői negyedében fires üzlethelyiségek hosszú sora vár hába új bérlőre, nem lesz, aki a felemelt adókat megfizesse.

Oly intézkedésekre van szükség, amelyek a haladó kereskedelmi és ipari élet feléledését lehetővé teszik. A háború óta fennálló mindent átfonó és mindent megfőjtő bürokratizmust kell átszervezni, az alantasabb hatóságoknak vissza kell adni eredeti hatáskörüket, a túlzásba vitt centralizációt vissza kell fejleszteni.

Az idegenforgalom nehézségeit meg kell szüntetni, módot és alkalmat kell adni arra, hogy az elszakított részek közönsége ismét felkereshesse fővárosunkat.

Revízió alá kell venni azokat a törvényes és közigazgatási intézkedéseket, amelyek az ipar- és szabadságát korlátozzák.

Új és friss levögőre van szükség, átfogó gazdasági koncepciókra, amely az életet, nem pedig a bürokráciát szolgálja.

Mészáros Győző.

Kávéház és kultúra

A „Központi“ kávéház az utolsó harminc évben.

A „Központi“ az egykori Uri utca, ma Egyetem utca és a régi Kalap utca, ma Frányi Dániel utca sarkán áll. E helyrajzi ténye adja egész történetét, s előre megállapította „lelkét.“ Egy kávéház „lelkét“ vendégeinek lelki élete adja meg s kik voltak a „Központi“ vendégek? Kik jártak a kik járnak ma is oda? Ugyanazok: tudósok, írók, literátusok, a kávéház helye vonzóköreinek publicuma — így kapcsolódik össze a „Központi“ nevében a kávéház és a kultúra fogalma.

Már százöt évvel ezelőtt írta Schams Ferenc Pest kávéházi életéről, hogy „a kávéházak, mint tudjuk, a művelt férfivilág“ gyűlőhelyei, nélkülözhetetlen szükségletei a nagyvárosi életnek.“ 1844-ben pedig Feldmann* egyenesen a társadalmi élet központjainak nevezi a pesti kávéházakat. „Az egyesületeken kívül a pesti embernek csak egy társadalmi központja van és az a kávéház. Hogy ezeknek mily nagy a jelentőségük, kitűnik nagy számukból és luxuriós berendezésükből, mert a pesti ember szalonja a kávéház. A köz- és magánélet minden viszonyait és eseményeit a kávéházban készítik elő, vitatják és tárgyalják meg. Minden a kávéházban történik: mi a kávéházaknak nem esekély fontosságot kölcsönöz s minden kávéháznak külön társadalmi köre van, minden kávéház olyan, mint rendes látogatói, mindegyik külön, szigorúan elkülönített s a másiktól elütő típus.“

Valamikor a szeminárium (papnövelde) mellett volt Huglmann kávéháza, melyet „Philosophus“ kávéháznak is neveztek, ennek modernizált kiadása volt a „Központi“ már egy nemzedékkel ezelőtt, már a helye adottságánál fogva is. Szemben vele állt az Athenaeum régi épülete, benne egy csomó szerkesztőség és a Pesti Naplótól a Borsszem Jankóig, az Athenaeum mellett a Kuria, a másik sarkon szemben az Egyetemi Könyvtár, háta mögött az Egyetem és a Szeminárium. Ezen körből mindenki idejárt. Az Egyetem, a jogi professzortól a könyvtár-tisztig, az egész diáksereg a gólyajogásztól az ösdiákiig, a jogászvilág a kuriai bírótól az ügyvédig, a tudós világ a nyelvtész professzortól a múzeumi gyakornokig.

A kora hajnali órákban érkeztek a hajdani híres diákbálok akkor még boldog, jőpénzű jo-

* Feldmann G. L.: Pest und Ofen. Pest. 1844.
 * Franz Schams: Völlständige Beschreibung der K. Freystadt Pesth. 1821.

gászai az áttáncolt bál éjszaka után Knieke-beimra, fekete kávé őrös Barbarasra, 5—6-féle pálinkából összekevert Strumpfpandlira. Hétkor ezek eltűntek, lármájuk előtt s félnyelvőkor már komoly kuriai bírák olvasták a hivatalos lapot. A tudósokat hazulról elkergette a takarítás, ide menekültek arra az egy órára, míg az otthoni felfordulás tart, itt hamar átfuttatták a sok külföldi lapot s kilencere újra vizsdatértek íróasztalukhoz. Most már az egyetemi polgárok jöttek. Reggeli után jegyzeteket adtak-vettek, kolóriumok és szigorlatok esélyeit beszélték meg s féllevek elején itt töltötték ki a származási lapokat.

Tizenegykor jelentkeztek a bálrendező és párbajsegéd diák urak, szigorúak és jólféslíttek az utóbbiak, vidámak és elegánsak az előbbiek. Az Egyetem utcai front titokzatos félhomályú galériáján az Egyetemi Kör titkos összekülvői tanácskozott egy-egy viharosnak ígérkező ülés előtt. A déli korzó előtt megjelentek a dandy és gigerli diákok: kurta zakkóban, széles lamposos pepita nadrágban, keeskeorru lakkeipőben az elmaradhatatlan fehér gamálival, széles, lapos selyemszallagon lógó monoklival, nagy kiűrtös kalappal s hosszú szarvasgagancsos sétabottal. Hogy mennyi ilyen „elegáns“ ösdiák járt a „Központi“ bi-zonyítják Jankó János karrikatúrái Agai Adolf Borsszem Jankójában. Pesti társadalmi figura volt a lap két állandó alakja: a mindig megbukó és megabszenciázott Bukavai Bukovay Absentius s a nőként, löversenyért, bálóként, lovagias ügyekért rajongó Abszi elválhatatlan barátja, Abszi problémáit egy-egy colomboural, viccel, főleg szóviccel elintéző Kalem-bur-szky. Állandó rovatuk címe „viczmándi és Kolembruszi Kolembruszy Viczibald szóvicfeciumadási a Központi fülkéjében.“

Ebéd után a komoly diákok jöttek, kik egy fekete mellett a lapokat s szakfolyóiratokat olvasták, Ulpianuton, vagy Hunfalvin és Budenzon vitatkoztak, majd megérkeztek a professzor urak. A kiváló egyházjogász K. Kováts Gyula, Heinrich Gusztáv, Mahler Ede, minden esütörtökön a nyelvészek Szinyei vezetése alatt Melich, Gombócz, Zolnai, Tolnai, Horger stb. Jöttek a könyvtáriak: Ferenczy Zoltán, Kudora, Máté, Dedele-Crescens, Lukicsics. Ide jártak a Magyar Nemzeti Múzeum gyakornokai, középkorias nevű „Sodalitas Giakirnicorum“, mely Gerevich Tibor körül alakult ki, tagjai voltak a tragikus végű Harsányi Pál, a felejtethetetlen Polya bácsi, a göndör, szőke-lajú Supka Géza, a komoly és mindig elegáns Bajza József, Jakubovics Emil elmaradhatatlan óriási cigarettatárcájával, a mindig friss és vidám Sulica Szilárd, később hozzájuk csapódtak az egyetemi könyvtáriak: Hóman Bálint, Parteinér Iván és Zambra Gino. A Sodalitas pesztje, könyvön ülő, szemüveges, tollal markoló bagoly ma is megvan. Kedves tréfájuk volt, hogy idős, magassállású tudósokat ki-neveztek ifjú gyakornokokká. Nagy vacsorák után gyakran megjelent köztük Fejérpataky László s atyai barátjuk, a dévaj humorú Réthy László, alias Löwy Árpád. 1911-ben eltűnt a régi galéria és eltűntek a régi fülkék, de ez csak kényelmesebb tette a kávéházat, régi lelke megmaradt.

Az Egyetem utcai oldalon ült és írt a Nemzeti Múzeum egykori gyakornoka Bányai Elemér, a kitűnő Zuboly. Egy szép napon azután kénytelen volt letenni a tollat, elment a hazát védeni a Kárpátokba, nem is tért vissza többé csak a képe, mely a kávéház falán elhelyezett emléktábláról tekint alá.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

A Cukor utcai front utolsó asztalánál ült állandóan Téglás Béla, akiről Kosztolányi Dezső megírta, hogy ő volt a korszak legragyogóbb csévegője. Fekete lüszter munkakabátját és francia auctorait a pincér minden este elébe tette s távozása után visszahelyezte a ruhatarba. 1914 tavaszán Téglás Béla kiment a nancyi egyetemre. Amde jött az augusztus s a francia kultúra imádóját az imádott franciák internálták. Bilincsekkel a kezén került gróf Monte Christo börtönébe, a Marseille melletti Chateau d'Iff-be, a pincér pedig ezalatt megjárta a Doberdót s még egy-két esatateret, s épségben hazakerülve a Központba, egy este csak újra megjelent Téglás Béla is s mintha misem történt volna, a pincér hozta a fekete lüszter munkakabátot s a francia auctorokat...

Magá a tulajdonos is, Mészáros Győző mint tízérszázados került vissza a háborúból, visszatért az öreg népfelkelő Gusztó bécsi is, a szakállas főpincérek egyik utolsója. Ezzel már egy új periódusa kezdődik a Központi kávéház történetének.

Dr. Pelz Béla.

A vendéglős és italmérő ipar védelmére

A kávéházak nagy száma. — Tanulságos összeállítás a csehszlovákiai állapotokkal.

Régi krónikákban újra meg újra azzal a véleménnyel találkozunk, hogy Bécs a kávéházak városa. Ez a megállapítás nemcsak a kávéházak számára vonatkozik, hanem mindenek fölött a bécsiek előszeretetére, amelyet a régi jó időkben a kávéházak iránt tanúsítottak s amely még az infláció idejében is a kávéházak jövője szempontjából biztosítottak volt tekinthető. Azóta azonban a viszonyok alaposan megváltoztak. A gazdasági válság megzúdította a kávéházi vendégek számát, s ez a körülmény az ipari szempontjából annál is inkább rossz következményekkel járt, minthogy Bécs fejlődését az elvesztett háború úgylátszólag beláthatatlan időre megakasztotta azzal, amit a régi krónikusok valóságilag Bécs város dicsőségéül és kiválóságát magasztaltak, éven ellenkezőleg vagyunk ma. Ma már szaktársaink közül senki se lehet büszke arra, hogy Bécs a kávéházak városa. Gazdasági okokból egyenesen sajnálatos, mivel Bécsnek ma kevesebb lakosa van, mint háború előtt volt, ezzel szemben több a kávéháza, mint azelőtt s ezért dül ez a szörnyű létért való küzdelem, amelyet annyi kávékénytelen ma megvívni.

Bécsben ma nemcsak népesség tekintetében van aránytalanság kávéházak és lakosság közt, hanem más nagyvárosokkal összehasonlítva is feltűnő különbséget mutat.

Bécsnek több a kávéháza, mint pl. Berlinnek, bár ennek kétszer annyi lakosa van. Különböző Bécsben több ilyen üzem van, mint bármely utódállam fővárosában. Figyelembe véve a kávémérőüzemeket is, amelyeket természetesen szintén a kávéiparhoz kell számítanunk, Bécs kb. 1300 ilyen kávéipari üzemmel bír. Egy csehszlovák statisztika szerint Prágában kevesebb a kávéház, mint Bécsben. Ennek ellenére a csehszlovák köztársaságban mozgalom indult meg, amely az engedélyezések jelentős megszorítását célozza.

Ehhez járulnak még a szállodák és fogadók, a számtalan koresma és a mindenféle frissítő-

* A wieni kávéipar állapotait ismertető cikket, amelynek adatai érdekes összehasonlítást kínálnak, a wieni testvérnapunkból vettük át.

ket árusító üzemek, amely utóbbiakhoz nyáron az ezernyi fagyaltással járul. Ezek évről-évre csak még inkább kielezik a hazai vendéglős- és italmérő iparnak amúgy is súlyos élethálálharcát. Bár kimerítő statisztikák nem állnak rendelkezésünkre, mégis felületes becslés alapján is kimondhatjuk: Bécsben még kevesebb személy jut egy vendéglői üzemre, mint Prágában, ahol a hatóságok már elhatározták, hogy a vendéglős és italmérőipar érdekében közbélepnék és a népességi és üzemek közti aránytalanságot megszüntetik.

A bécsi vendéglős és italmérő-ipar súlyos gazdasági helyzetét látva, önként adódik az a kényszerítő követelés, hogy Bécs számára is hasonló védelmi, rendszabályokat kell életbe léptetni. Az osztrák ipari rendtartás csupán kizárólag a helyi szükséglet megállapítására szorítkozik, ez a fogalom azonban, sajnos nagyon gyakran túlságosan kiterjesztő magyarázatot nyer. Szükséges tehát, hogy úgy mint Csehszlovákiában, népességi arányszámokkal korlátoztassék és állapíttassék meg az a körülmény, hogy időnként mikor adható iparengedély. Sőt, még ennél is többre van szükség. Kell, hogy az iparhatóságok az iparengedély-kérdéseket a legszigorúbban intézzék el és ne engedjék meg, hogy a helyi szükséglet kerülőutakon, amelyeket néha a törvény is szabadon hágy, kijátsszassék. Ezt nemcsak az üzemtulajdonosok védelméül, hanem a munkásság és végső sorban a lakosság érdekében is követeljük.

Hamis mentalitásra vallana, ha azt hinnők, hogy a konkurrencia szaporodása olesóságra vezetne, hogy pl. a kávé olesóbb lesz, ha Bécs minden uecasarkán kávéházak nyílnak. Az ilyen konkurrencia épen drágaságot okoz, mert a tulajdonosok akkor kölcsönösen arra fognak törekedni, hogy helyiségük fényűzőségével egymást lefőzzék, s ez nem mindig egy, a közérdekre hasznos fejlődéshez vezet, hanem nagyon gyakran eladósodással s végül az ilyen üzletek összeroppanásával jár. Épen ez az értelme a koncesszió-kényszernek is, hogy megakadályoztassék az üzemek számának megnövekedése az ipar és a nagyközönség érdekében. Kétszeresen szükségesnek látszik ez oly kritikus időkben, mint amilyeneket most élünk. — Bécs ennek ellenére is a kávéházak híres városa fog maradni, mert az üzemek számának korlátozása csak a minőség emelkedésével járna, ami ellenállóképességüket is növelné.

Nagyon érdekes és tanulságos dolog, ha összehajtuk a bécsi kávéipari adatait az észak-csehszlovákiai iparvárosok viszonyaival. Ez a következőképpen képelt adja: Bécs lakosainak száma majdnem 1.900.000-re rúg. Tehát 1500 lakosra egy kávéházi üzem esik. Ezzel szemben Aussig városa 43.807 lakossal és csak 9 kávéházzal, Reichenberg 34.955 lakossal és 8 kávéházzal, Gablonz pedig 34.600 lakossal és 5 kávéházzal bír csupán. Így Aussigban egy kávéháza kb. 4870, Reichenbergben 4370, sőt Gablonzban 6920 lakos esik.

Mindazonáltal Csehszlovákiában azt követelik, hogy a rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel a vendéglős és italmérő üzemek okvetlenül bizonyos jogi szempontokból korlátoztassanak, amelyeket a prágai kereskedelemügyi minisztérium szabjon meg. Eszerint kávéházi engedély csak minden 5000 lakosra egy adható ki, s ennek a számnak a töredékei figyelmen kívül hagyatnak. A jövőben tehát Csehszlovákiában csak akkor lesz nyerhető kávéházi iparengedély, ha valamely helyiség lakóinak száma legalább 5000-rel emelkedett. A bécsi viszonyokra vonatkoztatva ez azt jelentené, hogy városunknak csupán 380 kávéházzal szabadna bírnia, avagy, ha megtartanók az üzemek jelen-

legi számát, Bécsnek 6 és félmillió lakosú mammut-városnak kellene lennie. A fenti jogi korlátok szerint tehát Bécsben, magában annyi embernek kellene élni, amennyi kb. egész országunk lakossága, hogy a kávéházi üzemeknek jelenlegi száma jogosultnak látszódnék.

Prágában minden 266 lakosra esik egy vendéglős és italmérő üzem. A statisztika a „vendéglős és italmérő-üzem” fogalma alá foglalja a következőket: Szállodákat és vendégfogadókat, vendégléteket, bozókat, kávéházakat, koresmákat és különböző italmérő-üzemeket. Ha ugyanezt az átlagszámot (266 lakos egy üzemre számítva) alkalmazzuk nálunk is, akkor Bécsben legfeljebb 7100 ilyen üzem létezhethet. Azonban nálunk csak vendéglős van 3400 és kávéház illetve kávéház 1300.

Az OTI új veszélyességi táblázata

1932. január 1-én lép életbe az új táblázat.

A munkás betegségélyezésről és balesetbiztosításról szóló törvény értelmében az OTI veszélyességi táblázat öt évenként átvizsgálni és a statisztikai eredményekhez képest módosítani, illetve új táblázatot készíteni tartozik.

A most életben levő IV. veszélyességi táblázat december 31-én jár le és 1932. év január 1-től kezdve új veszélyességi táblázatot fog életbelélni, melynek alapján az összes balesetbiztosítási járulékok fizetésére kötelezett üzemek új balesetbiztosítási osztályokba lesznek besorozva. Ezen újabb besorozás alkalmával az üzemcímek és veszélyességi arányszámuk az üzem (munkahely) tényleges viszonyainak megfelelő, igazságos megállapítása a munkaadó elsősorú érdeke, mert az üzemet (munkahelyet) terhelő baleseti járulékok kiszámításánál a veszélyességi arányszám szorító tényezőként szerepel. A baleseti járulékok tehát annál nagyobbok, minél magasabb a veszélyességi arányszám.

Az Intézet már összeállította azokat a statisztikai adatokat, amelyek alapján a jelenleg érvényben levő veszélyességi táblázat felülvizsgálata, illetve az új táblázat összeállítása megtörténhet.

A IV. veszélyességi táblázatban az egyes foglalkozási ágak között fennálló károkozásbeli különbségek 2-től 140-ig terjedő számszorosban, huszonnégy osztály, illetve közepes veszélyességi arányszám által jutottak kifejezésre. Így pl. a IV. veszélyességi osztály 7 közepes veszélyességi arányszáma elé nyertek besorozást mindazok a foglalkozási ágak, melyeknél a kártalanítási viszonyszám (1000 P, munkabére eső kártalanítási költség) 1.21 és 1.56 között volt. Tehát az Intézet ugyanazt a veszélyességi arányszámot alkalmazta oly foglalkozási ágakra, melyek között a károkozásbeli különbség (1.21 és különbség még szembe-tűnőbb a 1.56 között) 30%-os is volt.

Ezeknek az idézett törvény rendelkezéseivel is ellentétes méltánytalanságoknak a megszüntetése végett az eddigi rendszerű veszélyességi osztályokba való összevonását mellőzni kívánják és annyi veszélyességi osztály létesítését tervezik, ahány egész számot mint közepes veszélyességi arányszámot az egyes kártalanítási viszonyszámok közvetlen átszámításából nyernek.

DOBBA BÉLA üvegműipari üzem

VIII. NAGYTEMPLOM UCCA 25.

Készít: művegeztést, üvegfestést, üvegszolást, világító fényreklámokat és modern világítási testeket.

Kávés Urak figyelmét felhívjuk

elsőrendű minőségű teavajjal készült süteményeinkre.

King Cukrárszopari RT.

Budapest, Király-ucca 14. Tel.: Aut. 219-41.

Kérjen mindenütt Zimmermann tokajit!

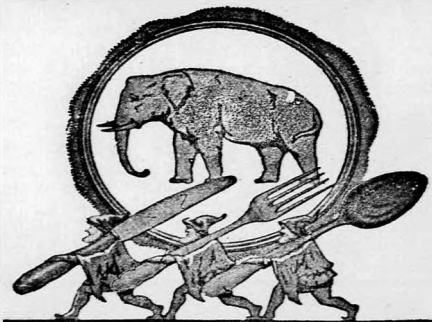
Bpesti iroda és lerakat: V. Dorottya u. 12. Telefon: 826-98

Jakab István

BUDAPEST, VII. ARÉNA UT 15.

Butorasztalos üzlet és portálberendező. — Elvállalja kávéházi parkett készítését és portálberendezéseket minden kivételben. — Javitásokat szakszerűen és pontosan eszközöl. Kávéházi jégszekrények raktáron.

EREDETI WELLNER.

WELLNER ALPACCA
WELLNER-CHROM
WELLNER EZÜST

• a világ legjobb evőeszköze.

A legújabban

WELLNER

evő- és tálalószerekkel rendezték be:

LILLAFÜRED: Palota-szálló.

BUDAPEST: Központi Tejcsernok, Florida-Kioszk, Floris-Cukrárszoda,

KÜLFÖLDI MAGYAR BORHÁZAK.

BREMEN és EUROPA luxus óceán hajókat.

STEINER keksz és ostyagyártmányai a legjobbak!

Művészi kivitelű **csillárok**

falikarok, állólámpák és világítási rt.

BUDAPEST, VII. ERZSÉBET KRT 41

Villanykörték szükségleténél kérjen saját érdekében ajánlatot.

HIVATALOS RÉSZ

TANONCISKOLAI ÉRTESETÉS.

Értesítjük t. tagjainkat, hogy szakirányú iskolánkba az 1931—32. iskolai évre a beírás 1931. szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor veszi kezdetét.

A beírás 9, 10, 11 és 12-én lesz mindenkor d. e. 10—12-ig a szakirányú iskola helyiségében VIII., József körút 38. sz. a.

A rendes tanítás 1931. évi szeptember 14-én veszi kezdetét.

Felkérjük t. tagjainkat, hogy tanoncikat a fentjelzett időben irassák be az iskolába.

Mészáros Győző sk., elnök.

a szakiskola felügyelőbizottságának elnöke.

H I R E K

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG:

Szeptember 5-ig megfizetendő az augusztusi lakbér második részlete.

Szeptember 6-ig megfizetendő a nem általánosított és zenét nem tartó kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 9, 10 és 11-én szakiskolai beírások.

Szeptember 10-ig tartoznak az adóközöségi tagjai augusztus havi fényüzési és forgalmi adóállományukat megfizetni.

Szeptember 14-én kezdődik a szakiskolai oktatás.

Szeptember 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek; befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti és rokkantellátási adó.

Szeptember 20-ig befizetendő az általánosított és zenés-kávéházak vigalmi adója.

Megkötendők a ruhautári szerződések.

A munkanélküli alkalmazottak javára szóló újítást folytatjuk.

A tartályok és üvegek védelme. Bezegh Huszágh főkapitány ezt a hirdetményt boesáította ki: Az utóbbi időben ismét gyakran panasztárgyát képezi a fogyasztóközönség egy részének az a helytelen eljárása, hogy az ásványvíz és tejjuzemek, sörgyárak és egyéb élelmiszert és élvezeti cikket szállító vállalatok által a fogyasztóknak használat céljából kölcsönadott, cégjelzéssel ellátott palackjait és egyéb tartályait (hordóit) használat után nem szolgáltatja vissza a kereskedőknek, hanem azokat jogtalanul elcsajátítva, esetleg összegyűjtve, házalóknak adja el. Ezenkívül gyakran előfordul, hogy a közönség egy része a kizárólag élelmi vagy élvezeti cikkek szállítására szolgáló palackokat vagy egyéb tartályokat (hordókat) eredeti céljuknak még nem felelő módon az egészségre veszélyes más anyagok és folyadékok (sósav, kénsav, benzín, petróleum, terpentin, stb.) tartására használja fel és ezáltal úgyszólván lehetetlenné teszi a palackoknak (tartályoknak, hordóknak) eredeti rendeltetésükre való újbóli felhasználását. Ugyanis azokat az idegen és az egészségre káros hatású anyagoktól vagy csak nehezen, vagy egyáltalában nem lehet teljesen kitisztítani. Ennek a visszaélésnek megszüntetése céljából figyelmeztetem a fogyasztóközönséget, hogy jövőben a közszükségleti (élelmi és élvezeti) cikkek forgalombahozására szolgáló és a fogyasztóknak használat végett kölcsönadott ásványvízes-, tejes-, söröspalackokat és egyéb tartályokat (hordókat) kiürítés után — más, mérgező hatású folyadékkal való felhasználás mellőzésével — az azokat forgalomba hozó kereskedőknek haladéktalanul szolgáltatassák vissza. Ezzel kapcsolatban figyelmeztetem a közönséget arra, hogy azok ellen, akik a fentieket nem tartják be, részben a kihágásokról szóló 1879. évi XL. tc. 127. és 29. §-aiba, — súlyosabb esetben a BTK 355., ill. 370. §-aiba ütköző közegészség elleni vétség, ill. büntett miatt a bünvádi eljárást haladéktalanul megindítatom.

Munkásbiztosítási elvi határozatok. A biztosított a betegségi segélyekre akkor is igényjogosult, ha a munkaviszony tartama alatt a tagság ideje előtt keletkezett korábbi betegsége újul ki, vagy

hosszabb tartamu betegeskedésből felgyógyulva munkára jelentkezik, a munkaadó nem küldheti el felmondási idő nélkül. Hnyenkor tehát vissza kell fogadni a segédet és csak a törvényes felmondási idő közbevetésével lehet a munkaviszonyt megszüntetni. Megteheti azonban a munkaadó, hogy már a betegség ideje alatt felmond és így ha a felmondási idő idő a betegség alatt letelik, sem fizetést nem kell adnia, minthogy a betegség alatt a segéd táppénzt kap, sem a segédet felépülése után nem kell visszafogadnia. A betegség ugyanis

ölt gyógykezelést igénylő mérvet. Feltéve, hogy a munkavállalás nem szinleges és nem csupán a segélyezési jogosultság megszerzését célozza. Ebből az elvből folyólag a biztosított olyan költségesebb gyógyászati segédeszköznek (műláb) kieserülését vagy helyreállítását is igényelni jogosult, amely eredetileg a tagsági viszonyát megelőző időben keletkezett betegség folytán nem az intézet költségese volt beszerzve, de annak használhatatlan állapotba jutása miatt a kieserülés vagy javítása a tag keresőképességének megtartása érdekében feltétlenül szükséges. A családtagok korhatára való tekintet nélkül betegsegélyezésre csak akkor igényjogosultak, ha testi vagy szellemi fogyatkozás következtében keresetképtelenek. Testi fogyatkozás alatt azonban nem az emberi szerveknek heveny, akár idült betegállapotát, hanem a szervek valamelyikének hiányosságát kell érteni.

Aki a saját biztosított igényjoga alapján a törvényes egy évi betegsegélyezést kimerítette, ugyanabból a betegségből folyólag folytatólagos betegsegélyezést családtag minőségben nem igényelhet.

Nyereségek és veszteségek a főváros közüzemeinél. A székesfőváros számvevőhivatala által közreadott zárószámadosok a főváros üzemeinek az 1930. év folyamán elért eredményeit is pontosan feltüntetik. Megállapítható az üzemek mérlegeiből, hogy a főváros legtöbb közüzeme veszteséggel zárta a múlt évi mérlegét. Ezzel szemben a nagyüzemek viszont jelentős nyereséget mutatnak ki. Az Elektromosművek üzemeinek zárószámadosában kimutatott haszna valamivel több, mint amennyit annak idején előirányoztak: 4,772 ezer 044 pengő volt a nyereség. Nyereséggel zárt a múlt esztendőben a vízművek is, amely mindössze 9912 pengő tiszta hasznot mutat ki. A Gázműveknél félmillió pengős tiszta nyereséget irányoztak elő és ezzel szemben 1,162473 pengő hasznot értek el. A Központi Tűzelőszerraktár 64.637 pengő nyereséget mutat ki. A Rudasfürdő tiszta nyeresége 20.000 pengő. A Községi műszerüzem tiszta haszna 64.551 pengő. Az Ásványvízüzemnél 10.550 pengő tiszta felesleget mutatnak ki. A Hirdetővállalat 16.000 pengő nyereséggel zárta le a múlt esztendőjét, a Tattersaal 37.000 pengő üzleti felesleget mutat ki, a Lóbuszüzem tiszta haszna 12.212 pengő, a Községi kenyérgyár 32230 pengő hasznot mutat ki, a Községi élelmiszerárúsító üzem kimutatott nyeresége 31.000 pengő, a Községi Temetkezési Intézet 65.636 pengő nyereséget ért el. A Gyógyszerüzem 133.560 pengő hasznot mutat ki.

A veszteséges üzemenél az Autóbuszüzem vezet, mert ennek a deficitje 1,855.735 pengőre emelkedett, 1930-ban. A sikló is deficitessé vált, az autóbuszüzem konkurrenciája folytán és ennek a zárószámadosában 8760 pengő deficit szerepel. A Szent Gellért gyógyfürdő és szálloda továbbra is deficitelt folytatja üzemét, de itt a nagy tőkeamortizáció eredményezi a kedvezőtlen mérleget. A Széchenyi-fürdő deficitje is nagy, 1,334.084 pengő, mert itt amortizációkra több mint félmillió pengőt fordítanak.

A koresmaipar képesítéshez kötését kéri az illetékesek. Jelentettük, hogy az érdekelt koresmárosok legutóbb megartott közgyűlésükön olyan határozatot hoztak, hogy a koresmaipar képesítéshez való kötését memorandumban kéri a kereskedelmi minisztertől. A memorandumban az érdekelt hivatkoztak arra, hogy Csehszlovákiában már életbe is lépett ez a kötétség. A koresmárosok egyesülete most átiratban kérte az ország összes kereskedelmi és iparkamaráit, hogy ügyüket támogatassák. Felmerült olyan lehetőség is, hogy koresmaipar helyett csak szakképzett „vendégipar” legyen, úgymint az Ausztriában van, mely esetben a kávémérők, kifőzők, koresmák, továbbá a vendéglők, szállodák és kávéházak ipari vendégiparra minősülnének át és az iparengedély kérelmezésénél kellene megjelölni, hogy az iparos milyen formában fogja a vendégipart gyakorolni.

Felmondás a segéd betegsége esetén. Gyakran intézik hozzánk azt a kérdést, hogy ha iparossegéd hosszabb időn át beteg, fel lehet-e neki mondani? A törvénytárgyazatra annál inkább szükség van, mert az 1922. évi XII. törvény ez irányban nem intézkedik. A munkaügyi kérdésekben kifejlődött birói gyakorlat szerint a betegség egymagában véve a szolgáltatási jogviszonyt még abban az esetben sem szünteti meg, ha a betegség hosszú időn keresztül tart. Ha ugyanis az iparossegéd a

hosszabb tartamu betegeskedésből felgyógyulva munkára jelentkezik, a munkaadó nem küldheti el felmondási idő nélkül. Hnyenkor tehát vissza kell fogadni a segédet és csak a törvényes felmondási idő közbevetésével lehet a munkaviszonyt megszüntetni. Megteheti azonban a munkaadó, hogy már a betegség ideje alatt felmond és így ha a felmondási idő idő a betegség alatt letelik, sem fizetést nem kell adnia, minthogy a betegség alatt a segéd táppénzt kap, sem a segédet felépülése után nem kell visszafogadnia. A betegség ugyanis

„**Stanck**”-kávét végy
a magyar mezőgazdát,
a magyar munkást
és a magyar ipart segíted!

Művészi
c i m t á b l á t
fest JENEY
VIII., Mátyás tér 8. Telefon: J 328—60.

Legmodernebb forma! Legjobb teljesítmény! Legnagyobb tartósság! Legprecízebb ellenőrzés!
„ANKER” ellenőrző pénztár.
Hanser Károly műszaki és kereskedelmi papíráru gyár. Budapest, III. Bécsi út 42. Alapítási év: 1867. Telefon: Aut. 624—97.

Herczeg
Husáru ESTERHÁZY csemege

badacsonyi borok.
Központi lerak: VII. Rottenbiller u. 58
Telefon: József 435—24.

Füstöltárú különlegességek.
Yestor ételiszeti húskivonat

Minden ételben íz és táperő! Az étvágyat fokozza, az emésztést elősegíti. Vendégeit megnyeri vele.

MARSCHALL JÓZSEFNÉ vad- és baromfi-kereskedő. Főüzlet: VI., Hunyadi tér 4. vásárosarn. épület. T.: A. 204—56. Telep: VIII., Nagytemplom uca 24. Tel.: József 302—74.

Alapítva: 1876.
BREITNER BERNÁT

jégszekrények és hűtőkészülékek gyára
Gyár és iroda:
Budapest, VI., Király uca 36. szám.
Telefon: 122—01.
Kizárólag elsőrendű gyártmányok

Zsifkov Jánosné

házi tarhonya, leves- és étkezés készítmény „Norma” panírozóliszt. Gyárt: Csötésztaát, spagettit és fidelint. Budapest, IX., Remete uca 24. T.: J 340—42

BUDAPESTI KRÉTA VEGYÉSZETI GYÁR ÉS KERESKEDELMI RÉSZV. TÁRS.
IX., Közraktár uca 12.
Tel.: A. 863—51.
Kiváló minőségű kávéházi tábla kréta és dákokréta gyártmányai kaphatók a Budapesti Kávéos Aruforgalmi Rt.-nél Budapest, VIII. József krt. 58. Tel.: J. 392—77.

„THONET-MUNDUS“

egyesült magyar hajlítót
fabutorgyárok részv. társ.

Bpest IV, Váci u. 11a
Telefon: 82-5-01.

nem gátolja a munkaadót abban a törvényes jogában, hogy a segédnek indoklás nélkül felmondjon, — de csakis a rendes felmondási idő megtartása mellett.

Ipari törvények alapján befolyó ipardíjak, stb., hovatartozásáról. A m. kir. kereskedelmiügyi miniszter 1931. évi 149.027. számú rendeletében szabályozta az ipari törvények alapján befolyó ipardíjak, pénzbüntetések és pénzbírságok kezelését és hovatartozását. A rendelet első §-a azzal foglalkozik, hogy az ipardíjakat annak a községnek a pénztárába kell befizetni, amely községben ip. rigazolvány, ért. vagy iparengedélyért folyamodó iparát gyakorolni, illetőleg üzletét felállítani kívánja. A pénzbüntetések és pénzbírságok azon község pénztárára illetik, ahol a pénzbírsággal sújtott a cselekményt elkövette. A 2. §. rendelkezése szerint olyan községekben, ahol községi tanonciskola működik, ezeket a díjakat, illetőleg pénzbírságokat a tanonciskola kiadásainak részbeni fedezésére kell fordítani. Oly községekben viszont, amelyekben kizárólag állami jellegű tanonciskola áll fenn, vagy tanonciskola egyáltalán nincsen, a kérdéses összeg havonként a vallás- és közoktatásügyi minisztérium „községek hozzájárulása a tanonciskolák fenntartásához, bevételi számla, Budapest” elnevezésű 107.624. számú postakártyapénztári csekk számlára kell befizetni. A rendelet teljes terjedelmében a Budapesti Közlöny aug. 22-iki számában látott napvilágot.

A kocsimák egyféle meleg ételt adhatnak. Nagy érdeklődés kíséri a vendéglő- és kávéipari szabályrendelet módosítását. A kocsimások köldőtségre jelentkezték a városi zán és kérték a polgármestert, hogy orvosolja szakmájuk sérelmeit. Tudvalevő ugyanis, hogy a kocsimákban semmiféle meleg ételt nem szabad kiszolgáltatni. A kocsimásoknak az a kívánságuk, hogy a hatóságok legalább egyféle meleg és egy-egy tojásétel felszolgáltatását engedélyezzék. Azt állítják, hogy ezzel se a vendéglős szakmát, sem más rokon iparágat nem érne sérelem, miután a kocsimákban egészen más közönségük van, mint a vendéglőknek, és a kávéházaknak. A fővárosnál megértéssel fogadják a kívánságot, mert hiszen a kocsimákat a szegényebb néposztály látogatja és a mai nehéz gazdasági viszonyok között mindenképpen arra kel törekedni, hogy a közönség minél olesóbban hozzájusson a szükségleteihez. A szegényebb publikum kénytelen büffekben vásárolni, ahol aránylag drága pénzen keveset kap s a büffek természetesen nem szolgálják azt a célt, amit a kocsimák nyújtani akarnak. A kocsimások kívánságát tehát a fővárosnak honorálni kell, mert hiszen közérdekről van szó és a főváros vezetősége ilyen szociális kérdésekben mindenkor a megértést tanúsítja. A készülő vendéglő- és kávéipari szabályrendelet módosítására vonatkozólag a főváros illetékes ügyosztálya is azon a véleményen van, hogy a kocsimások kérését honorálni kell és valószínűleg semmi akadály sem lesz annak, hogy már az ősszel a kocsimák egyféle melegétel kiszolgáltassanak.

Billiárdasztal kiváló állapotban, barokk faragásokkal, két oldalra átfordítható, jutányos áron eladó. Club kávéház, V., Lipót krt. 16.

Az iparos felesége szakképzettség nélkül is segédkezhet férje iparában. A pécsi kereskedelmi és iparkamara a közigazgatási hatóság hozzáintézett kérdésére elvont megállapította, hogy az iparos felesége anélkül is segédkezhet férje iparában, hogy a kérdéses iparra nézve munkakönyvvél bírna. Az ipartörvény ugyanis a segéd, általában az alkalmazott szakképzettség igazolását az ipartörvény csak az önálló iparüzés előfeltételül kívánja meg. Az iparosnak tehát üzemében dolgozó feleségét

csak akkor kell segédként bejelentenie, ha abból a célból segédkedik férje üzletében, hogy a képesítést ott megszerezze, ellenkező esetben nincsen szükség segédként való bejelentésre.

Csökkentek a fizetésképtelenségek. Az Országos Hitelvédő Egylet közlése szerint a július hónapban felfelé fordult fizetésképtelenségek számában úgy az előző hónaphoz, mint az elmúlt év júliusához képest esőkenes mutatózik. E jelenség összefüggésben áll azzal a körülménnyel, hogy a korlátozó rendelkezésekre való figyelemmel, különösen július utolsó harmadában, az új fizetésképtelenségi bejelentések száma — az érvénybe léptetett rendelkezések és az általánosan érvényesülő kiméletes elbáns következtében — lényegesen csökkent.

Városi italmeleg! A hatósági üzemek nemcsak a főváros iparos- és kereskedőtársadalmát boldogítják, a vidéken is elburjánzottak a közüzemek. Például a híres városnak, Kecskemétnek anyagraktára, asztalosüzeme, ácsüzeme, fűrdője, gyümölcsértékesítője, központi szeszfeldője, téglagyára, autózeme stb. van. Debrecen fafeldolgozótelepet, faraktárt, kerétszetet, műjéggyárat, városi nyomdát, szesz-nyakkereskedést és más egyéb vállalatot tart fenn. Miskolcon szintén van jég-, téglagyár, nem beszélve a szeszfeldőről, temetkezési vállalatról. Pécsnek jéggyára van és homokbánya. Szegeden kecsifuvározási üzem, jéggyár, kenyérüzem, nyomda, téglagyár működik. Székesfehérváron az iskolák női szabó foglalkoztatóműhelyei, kő- és kavicsbányák, szeszfeldő működik városi kezelésben. Menjünk tovább: a megyei városok és községek is utánozzák törvényhatósági kollégáikat. Cegléd hűs-zékét, szeszfeldőt, villanyyszerelési vállalatot tart házikézésben. Celldömölk jéggyárat, a derecskei villamosművek szerelővállalkozást folytat. Hajdunánás téglagyárat állított fel.

Vállal kávéházi berendezések készítését, átalakítását. Parkettkészítést és javítást.

Gulyás János

épület- és butorasztalos VII., Thököly út 46.
Telefon: 376-95

Kártyatisztítás

1 játék magyar kártya 16 fillér
1 játék casino (vist) kártya 16 fillér
1 játék tarok kártya 20 fillér
A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva.
Kérem b. pártfogását

ÖZV. KRÁMER SAMUNÉ

budapesti vegyi kártyatisztító vállalata,
Budapest, VII., Szövetség uca 41. L. 15.

JÉG szállítását vállalja és kifogástalanul teljesíti

ERZSÉBET JÉGGYÁR

RECHNITZER ÉS BRÜCKNER cég

Budapest, VII., Hajtsár út 153.

Telefon: Zugló 63-23

TÖKÉLETES

Optima

JÁTÉKKÁRTYA
GYÁRTJA HAMBURGER, BIRKHOLOZ
BUDAPEST
TELEFON 1.902-57, 903-46

Ha küldönere van szüksége
KÖZPONTI BOYT HIVJON.
Telefon: József 408-72 és József 322-20.

Tejértékesítő és Tejgazdasági r.-t.

Telep és központi iroda:

VIII., THÉK ENDRE UCCA 38. Sz.

Szállít: kávéházaknak elsőrendű uradalmi tejet, kítőnő vaját, habtejszint és tejtermékeket.
Telefon: J 302-69, 348-62.

Jány Árpád

sütődéje, Budapest, I. Bors uca 1. sz.
Telefonszám: Automata 503-35.
Reggel 7 órától kezdve egész napon át:
Friss sütemények és sörstangli különlegességek. Előkelő szállodák és éttermek állandó szállítója.

KÁVÉHÁZI tapéták nagy választékban munka legjobb kivitelben

Weisz Béla Telefon: 215-50
Budapest, VI., Lázár u. 16. (Operánál)

Hacker és Társa
chinnozüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Síp-u. 6.
Telefon: József 354-55.

ASZTALOSMUNKÁLATAIT
faredőnyeit, mindenemű napellenzőt lehet jutányos árban beszerezni

KRAMAR IMRE műasztalosüzemében
Budapest, VI., Csengery uca 63 a
Átalakítások, javítások pontosan eszközöltetnek
Telefon: Automata 171-74. Alapított 1919.

KORONA TEJ R.-T.

kiváló minőségű habtejszine

BUDAPEST, IX., DRÉGELY U. 15

Telefon: J. 351-54, J. 590-04

Legfinomabb debreceni páros kolbász, pörzsölt, paprikás és füstölt szalonnák kaphatók.

Bikfalvy László
debreceni hentesárúk kiviteli üzlete, Budapest, VIII., Gólya u. 33. (Saját ház).

„AMBROZIA” a modern kiszolgáló pult.
Gyártja: MAREK ÉS BODOLAI
automata gépeket építő vállalat

BUDAPEST, VIII., NÉPSZÍNHÁZ UCCA 19. SZÁM.
„Ambrozia” gyors adagoló felel meg legjobban a jelenkor gyors kiszolgálást, jó ízlelt, igényiát megkövetelő igényeinek.

Iparművészeti és mechanikai festőüzem
cégtulajdonosok: Volka és Welsler
Budapest, VII., Dohány uca 100. Telefon.
Vállaljuk: Fa-, vas-, kerái, nyári vendéglői bútorok festését és mázolását. — Kávéházak speciális gépekkel való megfestését olaj- vagy vízfesték eljárással. Bőr-, textil-, se-lyem-, üveg- és papíráruk nitrocellulose fényvezését.

Juhász István
szobafestő és mázó
Budapest, VII. ker., Szövetség uca 31. sz.
Pestszentlőrinc, Wlassits Gyula uca
Kávéházak éttermek, stb. művészies festését a legjutányosabb árak mellett vállalom.
Telefon: 424-95.

Schifblatt Mór
kőfaragó és kövsnök m.
márványipari üzem és sirköraktára
BUDAPEST VI., LAUDON U. 5. Tel. Lipót 978-46
Kávéházi márványasztalok minden színben kaphatók. Régi márványlapok javítását vállalom.

Littke For England a vezető pezsgő márka.
Vezérképviselőt iroda:
IV., Szép uca 3
Aut. 855-42.

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

SABOL

a főbélér svábvész egyszeri hintésre pusztít!
SABOL-féle JOKER rovarpermetező a legjobb
 SABOL rovarszaki laboratórium, Német u. 10-12. Tel.: 321-54. Kérje háztartási üzletekben.

de működik ott egy szeszfőzde, két városi ital-méréssel.

A bodegáiparra nem adható ki iparigazolvány. A soproni kereskedelmi és iparkamara közértesítőhöz tartozó egyik iparhatóság szakvéleményt kért arra nézve, vajjon bodegáiparra kiadható-e iparigazolvány. A kamara válaszában olyan szakvéleményt adott, hogy bodegáiparigazolvány nem adható ki, minthogy a bodega tulajdonképpen nem más, mint koresma. (Eredetileg délvidéki esemegeborok poharanként való kimérése.) Az érvényben lévő miniszteri rendelet szerint ugyanis csak fogadó, koresma, kávéház és vendéglő, illetőleg kávé-mérő ipar van s így legfeljebb csak vendéglői vagy koresmaipari engedély alapján tartható fenn egy bodega-üzlet.

Kutyavendéglő. A főltörékvő és a jogkiterjesztés révén beérkezett társadalmi osztályok vendéglőiben jóval a mi osztályaink előtt járnak a londoni kutyák. Talál inkább: ebek, al-ebek és fő-ebek. Mrs. Hugh Cillilan, az angol előkelő társaság ismert melegsízü tagja, Cearsdale lord leánya. Londonnak egyik legelőkelőbb részében kutyavendéglőt nyitott. Lehet benne egyes ételket is kapni, de menüt is, első, második és harmadrendűt. A teríték, a kiszolgálás elsőrendű s ami fő: a kutyák nem fizetnek semmit, ez a megvendéglő kísértők föladata. Jó lenne, ha az érzősívű előkelő kutyabaráttal helygít Magyarországon is állítana föl néhány jótékony jellegű kutyavendéglőt, legalább is harmadosztályút. Nem is jutna benne az asztalokhoz valóságos kutya, mind elfoglaltok a helyeket — szerény kőbor kuvasznak beiratkozva — mi magyar urak.

A szeszitalom erkölcsi szempontból. A mennyire egységes álláspontot foglalt az az emberiség a mértéktelen szeszfogyasztás elítélésében, annyira különbözik a vélemények a mérsékelt alkoholvás megengedésének tekintetében és ott, ahol teljes szeszitalom uralkodik, ott kapott lábra a legszörnyűbb alkohol-excessus is. A polgári törvény semmiképpen sem tilthat egy a szervezetre kellemes, semmilyen tekintetben nem ártalmas szeszmenyiség fogyasztást. A társadalomnak és a törvényhozásnak egy a célja: a közjó előmozdítása a természet törvények és a józan ész alapján. De ezt a célt semmiképpen sem szolgálja akkor, ha az egyéni szabadságot korlátozza oly módon, hogy az az óriási töbségnek kárt és kellemetlenséget okoz. Az Egyesült-Államokban a szeszitalom legteljesebb apostola Henry Fird, aki szóban, tettel és írásban agítál a száraz törvény mellett. Igen természetes, hogy egyéni érdekeinek szem előtt tartásával sok olyan kijelentésre ragadtatja el magát, melyek teljesen valótlanak. Így egyik fejezetének címe: „Szeszitalom vagy nyomor” s mely talán kitűnő üzleti érzékről, de annál kevesebb igazságérzetről, objektivitásról és józan megítélésről tesz tanulságot. Mélyszélesen hallgat azonban Ford a szeszitalom amerikai áldásairól, eredményeiről. Es nem teszi vizsgálat tárgyává az erkölcsök eldurvulását sem, amit a prohibíciós törvény von maga után. Még az az állítása, hogy a prohibíció gazdaságilag jogosult, sem helytálló, mert Amerika cáfól rá legjobban, hogy mennyivel emelkedett a „száraz” évek alatt a közjólet. Az élet pedig elsősorban abból áll, hogy élhessük, azaz egyéni jóérzésünknek eleget téve, azt kellemessé, tegyük nem pedig a fordítottbtermelési emélet szisztematizált gépeiként egyedül a növekedő produkeión lelkesedjünk.

A finnországi szeszitalom jelenlegi helyzete. A Finnországha csempézett és ott eladott szeszmenyiség statisztikája azt bizonyítja, hogy ezen három és félmillió népfelkentit tiszta szeszkvótája 1, 7—2, 10 liter, ellentétben a háborúelőtti 1, 4 literrel. A rendőrség idén is, mint az elmúlt évben, kb. egymillió esetben állapított meg alkoholumérgezést, s ijesztő módon nőtt a bűnözés, úgy hogy átlag mondhatjuk, hogy naponként egy embert öl meg egy iszákos, kisebb kihágásokról nem is szólva. Ijesztő módon nőnek az állami kiadások a rendőrség, parti őrség, stb. óriási létszámának fenntartására. A sajtó természetesen túlnyomó többségben a szeszitalom mielőbbi megszüntetését követeli, s nap-nap után népgyűléseket tartanak mindenfelé, ahol is ugyanezt kívánják. Beadvánnyal is fordultak az illetékes minisztériumba, melyben azt ajánlották, hogy emelje az állam a szeszfogyasztása adót, de engedélyezze bizonyos szesz italok fogyasztását. A kormány erre óvatossá kiáltott fel, a sajtó szeszalkohol küssé felemelte, a sajtó pedig erre kivetette. Az országgyűlés azonban úgy döntött, hogy a sör szeszalkoholát nem emeli, ellenben az adót igen. Erre oly nagymértékű sörbojkott volt a lakosság ré-

széről a válas, hogy a sörgyárak ma csaknem tönkrementek és a munkanélküliség oly nagyon megnőtt, hogy ez a szocialistákat, kik eddig a szeszitalom legteljesebb védői voltak, gondolkodóba ejti.

A prohibíció jelenlegi helyzete világszerte.

A Nemzetközi Szeszitalomelleni Liga ez évi általános helyzetjelentése szerint örvendően fogja a szeszitalom híveinek száma és a „száraz” országokban tett rossz tapasztalatok folytán kedvező talajra talált a Liga propagandatevékenysége. Azonban egy új ellenséggel, a világgazdasági krízissel áll szemben a prohibíció ellenzőinek tábora. A latineurópai országok általában kevésbé hajlamosak a szeszitalmi propaganda tanainak befogadására, mivel évezredek tradícióikkal szemben ezek vajmi keveset törődnek. Sokkal szívesebben dolgoznak azonban a prohibicionisták a közép-európai országokban. Németországban azonban különösen a sörgyárak szövetsége sikeres propagandát fejtett ki. Igaz, hogy itt a háromszorosra emelt adók a fogyasztás esökkenését idézték elő. Ausztriában sem sok vizet zavar az antialkoholista propaganda, a rossz gazdasági viszonyok és adóemelések azonban itt is káros hatással voltak. Lengyelországban az új szeszitörvény lényegesen kevesebb korlátozást tartalmaz a szeszkimérést illetően, mint a régi. *Svájcban* élnek a harc két tábora között. A prohibicionisták erősen propagálják a szeszmentes italokat és némely kantonban sikerült elérniük, hogy az engedélyezett szeszkimérisi időt rövidítsék. *Csehszlovákiában* különösen az ifjúság körében igyekeznek a szeszitalomnak híveket szerezni. A felemelt söradó, a sörárak felemelésének tilalmával, súlyosan érinti a söripart. Észak-európai és belga szeszitalomelleni liga küzd a szeszitörvény revíziójáért. *Dániában* a szeszfogyasztás jóval a békebeli fogyasztás alá esökken, ami ugyancsak a magas adónak tudható be. A prohibíciós tábor kerestül szeretné vinni a helyi szavazás szerinti szeszitalom bevezetését, mindeddig sikertelenül. Meglehetősen erősek azonban az abstinensek *Észtországban*, ahol állami támogatásban is részesülnek. Az ország egy tizedében tilos a szeszfogyasztás, ami a helyi szavazás folytán állott elő. Természetes, hogy az ország határain belül állandó a szeszecsempészes és száraz és nedves körzetek között, amiből rengeteg kár háramlik úgy a fogyasztók egészségére, mint az államkincstárra. *Finnországban* tudvalevőleg, ahol teljes szeszitalom uralkodik, ezidén még fokozottabb mértékben mutatkoztak annak morális, mint gazdasági hátrányai. Tekintve, hogy az állam nehéz pénzügyi helyzetben van, remélhető a helyzet megváltozása, mivel a prohibíció súlyos költségekkel jár, mássrészt a szeszadótól is elesik a kincstár. *Hollandiában* a törvényhozás örvendően irányban kezd alakulni a szeszitalom-ellenzők szempontjából. *Lettországban* is be van vezetve a helyi szavazás intézménye. Általában esökken a szesz italok nyilvános elárúsítása, ami valószínűleg a szeszecsempészes növekedésére vezethető vissza, miáltal olecsóbban szerezhető be szesz italok a szomszéd országokból. *Norvégiában* a szeszkereskedelmet oly súlyos rendelkezések szigorítják, hogy ez csaknem felér egy szeszitalommal. Ennek dacára a szeszitalom hívei mindent megmozgatnak a teljes prohibíció elérésére. *Svédországban* a szesz italok kérdésének helyzete mindig szorosán összefügg a politikai helyzettel. Jelenleg kevésbé hajlamosak a prohibíció bevezetésére, ellenben fenntartották az eddig is uralkodó „Bratt szesztémát”, amelynek lényege a szesz italok árusításának ellenőrzése, az adók emelése, a szeszkimérések korlátozása, stb. Az

Özv. Berkovits Károlyné

papírárugyára
 Budapest, VII., Sip uca 4. Tel.: J 425-31.
 Hektograph sokszorosító, papírszalvéta, tálpapír, étlap, block, fogvájó, billiárdgolyó, dáko, dominó, sakk
 törv. védett fémeretes újságmappa
 és az összes kávéházi kellékek elismerten legelőkelőbb beszerzési forrása.

Fried Zsigmond és Fia

kávéházi és vendéglői berendezők
 VII., Király u. 40. Telefon: 291—34.
 Billiárdok, kávéházi márvány-, éttermi- és kerti asztalok. Székek. Alpakka-porcellán- és hitelesített üvegáruk
 fentiek költsönzése
 Költségvetés díjtalan.

Csustig Sándor

csillárgyár VIII., Rökk Szilárd uca 14.
 Telefon: J 358—97.
 Mindennemű kávéházi csillárok modern kivitelben. Rádió. Allólampák. Falikarok.

KOLÉNYI KORNÉL

konzervgyár, Budapest
 Cég alapítva 1879. Telefon: J 323—00
Jamjei elsőrangúak!
Kajszinbarack-ix minőségben felülmúlhatatlan!

Kapható:
 Budapesti Kávésk Aruforgalmi Rt.
 Bpest, VIII., József krt 38. Tel.: J 392-77

Pálpusztai sajt, Heller doboz emmentáli, Derby sajt

kávéházakban nélkülözhetetlen

„INTERIEUR“ kereskedelmi és ipari rt.

VI. Bajza uca 28. Telefon: 116—18.
 Igazgató: 139—88.

Teljes és részleges berendezések, sajt, vagy építkezések, megadott Átalakítások, átépítések, tervek Renovációk, nagyböfítések, szerint. Hiteles egvényeknek és cégeknek a legkedvezőbb feltételekkel.

Részvényeseink iparosok.
 Első forrás, eredeti árak. Ügyvezető-igazgatónk: Kovács Béla.

Springut Henrik

tojásnagykereskedő
 Budapest, VI., Vasvári 9ál u. 11.
 Tel.: Aut. 217—54.
 Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója.

Mindenfajta **tésztaáru** legprimább minőségben

ERIKA Tésztaárugyár

IX. Thaly Kálman uca 18. sz. Telefon: J. 37-6-24.
 Budapesti Kávésk Aruforgalmi Rt. szállítója.

Evőeszközök,

alpakka és ezüstözött
alpakkaárak

angolnyelvű területek közül Ausztráliában nagy vereséget szenvedtek a prohibíció hívei és jelenleg mindennemű effajta kísérlet is kudarcot vall. Semminemű kívánságukat nem emelték törvényerőre. Az angol parlament bizottságot küldött ki a szeszkerítés tanulmányozására, azonban a jelenlegi helyzet szerint a közvélemény nem igen hajlik a szesztilalom felé. Ennek ugyan nagyszámú hívei vannak, ami részben annak tulajdonítható, hogy az Egyesült Államok sok titkos ágenssel árasztják el Angliát. Indiában Gandhi programja, melyben a teljes szesztilalom is benne foglaltatik, azt eredményezte, hogy a kormánypárti kiméréseket bojkottálták. Ebből óriási alkoholesempészet fejlődött ki. Végül az Egyesült-Államokból jövő hírek szerint mind gyakrabban tartanak gyűlések és manifesztációk a szesztilalom megszüntetését érdekében. Növekszik az ily irányú egyesületek száma is. A börtönök most is tömve vannak olyannyira, hogy fel kellett adni a házi szeszkesztők üldözését. — Hogy ez mennyire növekvőben van, azt legjobban az bizonyítja, hogy a szőlőültetvények szaporodtak. A kormány azonban mindaddig vonatkozott ezen jelenségekből a konzekvenciát levonni. Valószínű, hogy lényeges változás a szesztilalom kérdésében az 1923-i elnökválasztás előtt nem fog bekövetkezni.

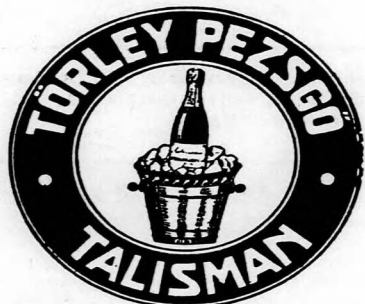
Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Zwack likörgyár saját gyártmányú Vermouth ürmös esemegebort készít. Ez az áru egészen elsőrangú, magyar áru. Ara szabadon kimérve 1.80 P és 7 del. zárt palackban szintén 1.80 P.

Állandóan dunántúli lámpázott és teatozás
WILHELM JÓZSEF
tojásnagykereskedő.
Bpesi. I. Márvány u. 44. Telhívó: Aut. 536-78.

Gyümölcs- és zöldségüzem
központi iroda és rektárak: **Lövőház ucca 22.**
Naponta elsőrendű friss gyümölcsök, vaj, tojás, tejtermékek. Vágott, tisztított baromfi. Tel.: 57-1-42.
Rendeléseket autóinkon azonnal szállítjuk.

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPEST
magyar kártyagyár gyártmányainak való-
diságára. — Óvakodjunk az utánzásoktól.
Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.
Telefon: J. 310-63. J. 453-71.
Alapítva 1824.

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Részv.-Társ. VII, Rottenbiller ucca 31.

A főváros kávéházai, szállodái és kávé-
méréseinek szállítója. Tojás-osztály.

Telefon: J. 462-63, 462-64, 462-65, 323-07, 338-91
346-68, 350-16. Sürgőnycim: „Közlej Budepest”

A. MALÁTA-PEZSGÓ-SÖR
HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉT S PÉNZE
EGYRÉSÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBANYAN.

Jégszekrények,

bor- és sörkimerőkészülékek, pohárállványok
minden méretben kaphatók. Kávéházi asz-
talok és székek nagy raktára. Raktáram tul-
zúfoltsága miatt rendkívül olcsó árban
árusítok. Kedvező fizetési feltételek! Javítá-
sok olcsón és pontosan eszközöltetnek. —
Kérjen árajánlatot!
Klement András jégszekrények, bor- és sör-
kimerőkészülékek üzeme Budapest, VII.,
Király u. 27 (az udvarban). Tel.: J 401-10.

kávéházak
vendéglők
szanatóriumok
szállodák és
cukrászok részére

Hacker Mór

m. kir. fémárugyár
Budapest, IV. Váci ucca 36.
Klotild-palota. Tel.: Aut. 822-54.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV. Ferenc József rakp. 6. Tel. A.: 843-39
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán

A közismerten elsőrangú, általunk forgal-
omba hozott gyümölcskészítmények, különösen
pedig barack és egyéb gyümölcsből készült

jamek és izek új gyümölcsből készítve rövide-
sen forgalomba kerülnek. E cikkeket, mint ed-
dig is, kiváló házimódszer szerint részünkre
külön készített minőségben fogjuk forgalomba
hozni.

Tekintettel arra, hogy ezen gyümölcské-
szítmények árai még teljesen kialakulatlanok,
felhívjuk igen tisztelettel vevőink figyelmét arra,
hogy e cikkekből egyelőre sem rendelést, sem
kötést ne eszközöljenek, hanem várják be a kö-
zeli napokban megbízottunk által teendő leg-
előnyösebb árajánlatunkat, amely úgy a minő-
ség, mint az árak tekintetében teljesen verse-
nyen kívül fog állani.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.

**Érzékeny
fájós
lábakra**

készíték orvosok által elismert új találmányú
gyógycipőket, lúdtalp, fagyás, izzadás, tyúkszem,
börkeményedések ellen, garancia mellett a leg-
újabb fazonban és színben 30 pengőtől. NYÁRY
gyógycipész, Szondi ucca 25. Gyógycipők egyedüli
készítője. Címet kérem megőrizni. Kérjen ismer-
tetőt.

Kávésoknak és alkalmazottjainak ingyen
lábatvilágítás.

A legkiválóbb
sörkülönlegesség Szent István

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya

**G. H. Mumm Ayala & Comp, Menkoff
Cognac, Sandy Moc-Donald, Old Pan
Whisky külföldi cégek képviselője:**

ZALA KÁROLY, VI. Andrásy út 47. félemelet.
Telefon: 289-52

Litke pezsgőgyár és Palugyay J. főképviselete.

**„Harmatvíz” A Hungária Gyógyforrás szénsavval telített
ásványvize**

Az
eredeti **SIDOL** fém-,
ablak-
és
márványtisztításra a legalkalmasabb!

Göztl. Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.-T.
Telefon: Z. 65-86. 68-27

Forgalomba hozza: BUDAPEST SZÉKES-
FŐVÁROS ÁSVÁNYVIZ-ÜZEME.
TELEFON: AUTOMATA 530-03.
I. SZENT GELLÉRT RAKPART 1. SZAM.